

Korte mededelingen Korte mededelingen Korte me edelingen Korte mededelingen Korte mededelingen Korte mededelingen Korte mededelingen Korte me

Een galmijt keert weerom, of is nooit weg geweest? (Acari: Eriophyidae)

Op 24 juni 2000 vond ik op 'de Vennen', het terrein van de familie Simon Thomas, een voor mij onbekende gal. Het weer was somber en het bos donker en nat en des te opvallender waren de zilverwitte lijntjes bovenop de hoofd- en of zijnerven van bladeren bij een aantal beuken, *Fagus sylvatica* L. Deze gal wordt veroorzaakt door de galmijt *Aceria nervisequa* Canestrini. Korte tijd later, op 6 juli, vond ik dezelfde gal opnieuw, ditmaal op het landgoed Twickel bij Delden. De zilveren lijntjes (die volgens de literatuur later in de zomer bruinig worden, en dan vermoedelijk minder opvallend zijn) bestaan uit een vilt ('erineum') van korte, knotsvormige, haartjes waartussen de mijten leven.

In de oudere literatuur (onder meer de drukken van het Gallenboek) werd aangenomen dat *A. nervisequa* zo nauw verwant was met *Aceria faginea* (Nalepa), dat ze als twee ondersoorten werden benoemd: *A. n. nervisequa* en *A. n. faginea*. De laatste veroorzaakt een erineum aan de onderzijde van de bladeren, aanvankelijk wit, later bruinig (bij de bruine beuk mooi paars). Tegenwoordig worden de twee als aparte soorten beschouwd (Dauphin & Anlotsbehere, 1997).

In de tweede druk van het Gallenboek

(1957) zegt Docters van Leeuwen (en G. L. van Eynhoven herhaalt dat in zijn aandeel in de bewerking van de derde druk uit 1982) dat *A. nervisequa* in het midden van de 19e eeuw bij Nijmegen gevonden is. Gezien de betrekkelijke opvallendheid van deze gal, en de activiteiten van vooral Docters van Leeuwen, die tussen 1930 en 1960 intensief in Nederland naar gallen heeft gezocht, zou dit kunnen betekenen dat de soort inderdaad een tijdlang uit Nederland verdwenen is geweest. Dat contrasteert sterk met *A. faginea*, die volgens het Gallenboek en mijn eigen ervaring een redelijk gewone soort is, die ogenschijnlijk zo'n achteruitgang nooit heeft vertoond.

Literatuur

- DAUPHIN, P. & J.-C. ANLOTSBEHERE, 1997. Les galles de France. 2/e. – *Mémoires de la Société Linnéenne de Bordeaux* 2: 1-382.
- DOCTERS VAN LEEUWEN, W. M., 1957. *Gallenboek: Nederlandse door dieren en planten veroorzaakte gallen*. 2/e: 1-332. Thieme, Zutphen.
- DOCTERS VAN LEEUWEN, W. M., 1982. *Gallenboek: overzicht van door dieren en planten veroorzaakte Nederlandse gallen*. 3/e: 1-355; druk herzien en bewerkt onder redactie van A. A. Wiebes-Rijks & G. Houtman. Thieme, Zutphen.

Willem N. Ellis, stichting Tinea, Zoölogisch Museum, sectie Entomologie, Plantage Mid-
 denlaan 64, 1018 DH Amsterdam.